

druhé, navonok a zdanlivo *mystické*, lebo filozofia využíva aj iné spôsoby myslenia, nie len *analytické* racionálne myslenie. Práve toto druhé, *mystické* krídlo filozofie odкрýva dimenziu myslenia, ktorú možno nazvať asubjektívnou. *Asubjektívno* potom predstavuje podľa referujúceho prvotné nahliadnutie, schopnosť odkrýť to, čo nie je bezprostredne dané ani v zmysloch, ani v rozume, ale čo je dané v *predporozumení*; to je nám vnútorne dané a odkrýva sa *vo svete nášho života*. Referujúci vidí v asubjektívnej fenomenológii možnosti, ktoré sa nevyčerpávajú ani vedou, ani analytickou filozofiou, možnosti, cez ktoré sa pre človeka stáva *vnútorne dostupným* tajomstvo, uprostred ktorého žijeme, ktoré je v nás. Následná diskusia už len potvrdila, že podnety naznačené P. Tholtom je potrebné premyslieť a organicky začleniť aj do celostného riešenia vedecko-výskumného projektu *VEGA*.

Zuzana Hamzová

Mgr. Zuzana Hamzová
Katedra filozofie a dejín filozofie FF UPJŠ
Petzvalova 4
040 01 Košice
SR
e-mail: zuzana.hamzova@upjs.sk

SPRÁVA Z MEDZINÁRODNEJ KONFERENCIE

Johannes Duns Scotus 1308 – 2008. Filozofické pohľady na jeho dielo. Medzinárodná vedecká konferencia 5. – 9. novembra 2008, Bonn – Köln.

Právom môžeme povedať, že rok 2008 je rokom Jána Dunsu Scota, ktorého 700. výročie úmrtia sa pripomína aj organizovaním vedeckých konferencií lokálneho i medzinárodného významu. V dňoch od 5. do 9. novembra 2008 sa na pôde Univerzity v Bonne konala medzinárodná konferencia k filozofickým perspektívam diela Jána Dunsu Scota pod vedením Ludgera Honnefeldera. Táto konferencia bola pokračovaním dvoch tohtoročných konferencií venovaných Dunsovi Scotovi (New York, Oxford), po ktorej bude nasledovať ešte konferencia v Štrasburgu.

Konferencia sa začala 5. 11. večer príhovorom Ludgera Honnefeldera a dekana Filozofickej fakulty Univerzity v Bonne Günthera Schultza. Pokračovala informovaním o stave edícií Scotových diel. Barnaba Hechich OFM informoval o stave *Editio Vaticana* a Timothy Noone o stave edície *Opera Philosophica*.

Nasledujúci deň sa pokračovalo v prednáškach, ktoré sa týkali najmä Scotovej metafyziky (epistemologické predpoklady Scotovej metafyziky, náuka o transcendentáliách a o univocite súcna). Doobeda vystúpili so svojimi príspevkami **Rega Wood**: *Predmet metafyziky ako vedy (The Subject of the Science of Metaphysics)*; **Michal Chabada**: *Ontologicko-epistemologické zakotvenie objektívnych pojmov podľa Jána Dunsu Scota (Ontologisch-epistemologische Verankerung von objektiven Begriffen nach Johannes Duns Scotus)*; **Giorgio Pini**: *Duns Scotus o poznávaní esencií (Duns Scotus on the Cognition of Essences)*; **Gerhard Leibold/Hans Kraml**: *Problémy textu a tradovania diela Reportata Parisiensia Jána Dunsu Scota (Text- und Überlieferungsprobleme der Reportata Pari-*

siensia des J. Duns Scotus); **Gabrielle Galuzzo**: *Rod a rozdiel v Scotovom Komentári k Aristotelovej Metafyzike (Genus and Differentia in Scotus's Questions on the Metaphysics)*. Poobede odznali nasledovné príspevky: **Oleg Bychkov**: *Estetická percepcia a poznanie pravdy podľa Dunsu Scota (Aesthetic Perception and the Cognition of Truth in Duns Scotus)*; **Theo Kobusch**: *Nová cesta metafyziky. Henrich z Gentu, Majster Eckhart a Duns Scotus (Der neue Weg der Metaphysik. Heinrich v. Gent, Meister Eckhart und Duns Scotus)*; **Gérard Sondag**: *Duns Scotus o rationes seminales (Duns Scot sur les raisons séminales)*; **Dominique Démange**: *Pojem „entitas“ v Scotovom komentári k Aristotelovej Metafyzike, l. VI, q. 3 (The concept of entitas in Quaest. in Met. VI qu.3)*; **Hannes Möhle**: *Metafyzika a kritika poznania u Jána Dunsu Scota (Metaphysik und Erkenntniskritik bei Johannes Duns Scotus)*.

Druhý deň konferencie bol venovaný prevažne logickým a vedecko-teoretickým aspektom Scotovej filozofie. Doobeda zazneli nasledovné referáty: **Simo Knuuttila**: *Scotova koncepcia indentitnej predikácie (Scotus' Conception of Praedicatio identica)*; **Francesco Fiorentino**: *Teória vedeckého poznania podľa Jána Dunsu Scota (The Theory of Scientific Knowledge according to Duns Scotus)*; **Stephen Brown**: *Je teológia špekulatívna alebo praktická? (Is Theology Speculative or Practical?)*; **Axel Schmidt**: *Duns Scotus a Niels Bohr o individualite a neurčitosti (Duns Scotus und Niels Bohr über Individualität und Unbestimmtheit)*; **Andreas Speer**: *Metaphysica secundum statum viatoris: Poznámky k epistemologickému východisku Scotovej metafyziky (Metaphysica secundum statum viatoris: Anmerkungen zum epistemologischen Ausgangspunkt der scotischen Metaphysik)*. Poobede zaznel menší počet prednášok, pretože sa v Kolíne nad Rýnom večer konala slávnosť k výročiu úmrtia Dunsu Scota. S príspevkami vystúpili: **Marilyn McCord Adams**: *Telá a ich miesto: mnohonásobná lokácia podľa Jána Dunsu Scota (Bodies in Their Places: Multiple Location according to Duns Scotus)*; **Roberto Hofmeister Pich**: *Kontingencia a poznanie: k miestu poznania kontingentného v rámci Scotovej teórie vedy (Kontingenz und Erkenntnis: zum Platz der Erkenntnis des Kontingenten innerhalb Scotus' Wissenschaftstheorie)*; **Cesar Ribas Cezar**: *Kauzalita a indukcia u Dunsu Scota (Kausalität und Induktion bei Duns Scotus)*; **Robert Andrews**: *Haecitas v Scotovom Komentári k Aristotelovej Metafyzike (Haecitas in Scotus' Commentary on Aristotle's Metaphysics)*.

Po odznení prednášok sa účastníci konferencie presunuli do Kolína nad Rýnom, kde sa v aule Kolínskej Univerzity konala slávnosť k úmrtiu Jána Dunsu Scota. Ako prvé odznali oficiálne príhovory: pozdravný list pápeža Benedikta XVI., na ktorý nadviazali so svojimi príhovormi kolínsky arcibiskup Joseph Kardinál Meisner, pomocný biskup z Grazu Franz Lackner OFM a dekanka Filozofickej fakulty Kolínskej Univerzity Christiane M. Bongartz. Po týchto oficiálnych príhovoroch si účastníci vypočuli dve slávnostné prednášky. Ludger Honnefelder akcentoval filozofické aspekty diela Jána Dunsu Scota a Johann-Baptist Freyer OFM sa venoval teologickým aspektom Scotovho diela. Po skončení oficiálneho programu bolo neoficiálne stretnutie s účastníkmi paralelnej, teologicky zameranej konferencie, ktorá sa konala v Johannes-Duns-Scotus-Akademie v Mönchengladbachu.

V sobotu 8. 11. 2008 sa konala v kostole minorítov v Kolíne nad Rýnom slávnostná omša ako pripomienka výročia úmrtia Dunsu Scota, ktorý je tomto kostole pochovaný. Po tomto bode programu sa účastníci presunuli do diecéznej knižnice, kde bola výstava

k životu a dielu Dunsca Scota nielen v medzinárodnom, ale najmä v lokálnom kontexte, čím sa doplnila mozaika Scotovho vplyvu na intelektuálno-duchovný život v regióne Kolína nad Rýnom. Poobede sa konali prednášky už v Bonne a príspevky boli venované najmä problematike vôle a slobody. S príspevkami vystúpili: **Peter King**: *Scotova revízia Anzelma: teória dvoch vôlí (Scotus' Revision of Anselm: the Two-Will Theory)*; **Thimothy Noone**: *Vôľa a prirodzenosť. Revidovaná prirodzenosť (Will and Nature: Nature Revisited)*; **Giovanni Lauriola**: *Veľký boží tresk podľa Dunsca Scota (Il big bang divino secondo Duns Scoto)*; **Dominik Perler**: *Duns Scotus o bolesti a smútku (Duns Scotus on Pain and Sadness)*; **Martin Pickavé**: *Duns Scotus o zodpovednosti za naše emócie (Duns Scotus on our Responsibility for our Emotions)*.

Konferencia pokračovala aj v nasledujúci deň a tematicky sa týkala Scotovej etiky, čím nadväzovala na predchádzajúci deň. Svoje príspevky predniesli: **Mary Beth Ingham CSJ**: *De vita beata: Scotus, morálna dokonalosť a racionálna sloboda (De vita beata: Scotus, Moral Perfection and Rational Freedom)*; **Mark Henninger**: *Scotus a Henry z Harclay o kontingentnosti vôľového blaženého nazerania a radosti (Scotus and Henry of Harclay on the Contingency of the Will's Beatific Fruition)*; **Tobias Hoffmann**: *Scotovo chápanie o hriechu anjelov a základné črty jeho teórie činu (Scotus's Account of Angelic Sin and the Key Features of His Action Theory)*; **Jörn Müller**: *Vôľa a jej cnosti. Transformácia aristotelovskej náuky o cnostiach u Jána Dunsca Scota (Der Wille und seine Tugenden. Die Transformation der aristotelischen Tugendlehre bei Johannes Duns Scotus)*; **Jan Beckmann**: *Ontológia alebo reflexia o platnosti? K východisku Scotovho chápania slobodnej vôle (Ontologie oder Geltungsreflexion? Zum Ansatz des scotischen Verständnisses des freien Willens)*; **Hans Joachim Werner**: *Pojem zla u Dunsca Scota (Der Begriff des malum bei Duns Scotus)*.

Vedecká konferencia, o ktorej referujeme, predstavovala jeden z vrcholov vedeckých podujatí, ktoré sa tento rok z príležitosti výročia úmrtia Jána Dunsca Scota organizovali a organizujú po celom svete. Správu o tomto vedeckom podujatí by som chcel zakončiť v osobnejšom tóne. Konferencia bola pre mňa silnou vedeckou i osobnou skúsenosťou. Mal som možnosť spoznať súčasných najvýznamnejších scotistov a zároveň som si uvedomil, čo všetko treba urobiť pre môj vlastný výskum a rozvoj výskumu stredovekej filozofie na Slovensku.

Michal Chabada

doc. PhDr. Michal Chabada, PhD.
Katedra filozofie a dejín filozofie FiF UK
Šafárikovo nám. 6
818 06 Bratislava 1
SR